

Prečišćeni tekst Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore", br. 018/12 od 30.03.2012),
2. Zakon o izmjenama Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore", br. 047/19 od 12.08.2019),
3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list Crne Gore", br. 023/25 od 11.03.2025), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O ZVANIČNOJ STATISTICI I SISTEMU ZVANIČNE STATISTIKE

("Službeni list Crne Gore", br. 018/12 od 30.03.2012, 047/19 od 12.08.2019, 023/25 od 11.03.2025)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se organizacija i poslovi sistema zvanične statistike, prikupljanje, obrada i čuvanje statističkih podataka i druga pitanja od značaja za zvaničnu statistiku.

Podaci i informacije

Član 2

Sistem zvanične statistike obezbjeđuje brojčane i reprezentativne podatke i informacije o ekonomskim, demografskim i društvenim pojavama, kao i o pojavama iz oblasti poljoprivrede, radne i životne sredine u Crnoj Gori.

Primjena zakona

Član 3

Ovaj zakon se ne primjenjuje na pripremu, prikupljanje, obradu, proizvodnju, korišćenje i čuvanje podataka u administrativne svrhe, kao ni na prikupljanje podataka metodom stalnog praćenja i posmatranja u nestatističke svrhe, odnosno za druge potrebe koje nijesu zvanična statistika.

Ovaj zakon se primjenjuje na podatke iz stava 1 ovog člana od trenutka njihovog dostavljanja proizvođačima zvanične statistike određenim ovim zakonom.

Značenje izraza

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) aktivnost zvanične statistike je svaka aktivnost uređena ovim zakonom, programom zvanične statistike i posebnim zakonima kojima se uređuju popisi;
- 2) proizvođač zvanične statistike je organ državne uprave, organizacija i ustanova zadužena za prikupljanje, izradu i objavljivanje podataka zvanične statistike, u skladu sa programom zvanične statistike;
- 3) statističko istraživanje je metod sistematskog prikupljanja podataka i informacija neposredno od izvještajnih jedinica, isključivo u statističke svrhe;
- 4) statistički upitnik je standardizovani obrazac u papirnoj ili elektronskoj formi, koji se koristi za prikupljanje podataka i informacija od izvještajnih jedinica u statističkim istraživanjima;
- 5) individualni podatak je podatak koji se odnosi na pravno ili fizičko lice, koji je prikupljen u statističke svrhe u skladu sa ovim zakonom;
- 6) prikupljanje podataka je aktivnost proizvođača zvanične statistike koja se odnosi na sprovođenje statističkih istraživanja, preuzimanje podataka iz administrativnih izvora podataka, kao i na dobijanje podataka metodom stalnog praćenja i posmatranja, u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima se uređuje prikupljanje podataka relevantnih za zvaničnu statistiku;

- 7) izvještajne jedinice su pravna lica ili njihovi djelovi, preduzetnici, fizička lica, domaćinstva, organi državne uprave, organi lokalne samouprave i drugi subjekti na teritoriji Crne Gore, koji u okviru statističkih istraživanja daju podatke isključivo u statističke svrhe;
- 8) statistička jedinica je metodološki određen nivo u svakom obliku prikupljanja podataka, utvrđen na način koji izvještajnoj jedinici obezbjeđuje iskazivanje podataka u prikupljanju, a proizvođačima zvanične statistike agregiranje u obradi rezultata zvanične statistike;
- 9) identifikator je svako obilježje (ime, naziv, adresa ili identifikacioni broj i sl.), na osnovu kojeg se može, posredno ili neposredno, prepoznati pojedina izvještajna jedinica;
- 10) rezultat zvanične statistike je svaki statistički podatak koji se proizvodi, obrađuje i diseminira u skladu sa ovim zakonom;
- 11) standardizovani rezultati su svi javni rezultati statističke aktivnosti, koji su pripremljeni za korisnike statističkih podataka, prema programu tabeliranja za statističko istraživanje;
- 12) proizvodnja rezultata zvanične statistike je sveobuhvatan proces statističkih aktivnosti (prikupljanje, obrada, korišćenje, čuvanje, analiza i diseminacija);
- 13) diseminacija statističkih podataka su sve aktivnosti proizvođača zvanične statistike, koje uključuju predstavljanje rezultata zvanične statistike, kao i način i oblik obezbjeđenja pristupa rezultatima zvanične statistike, sa podacima o izvorima i metodima prikupljanja podataka;
- 14) statistički registri su baze podataka o izvještajnim i statističkim jedinicama, koje se koriste isključivo u statističke svrhe;
- 15) administrativni izvori podataka su podaci koji se vode u skladu sa zakonom, a koji se koriste radi utvrđivanja prava i obaveza fizičkih i pravnih lica (evidencije, registri, baze podataka, zbirke podataka i geoprostorni podaci);
- 16) agregati su skupovi jedinica posmatranja, a agregirani podaci su zbirni podaci o brojnosti tih skupova i obilježjima jedinica posmatranja;
- 17) korisnik statističkih podataka je fizičko ili pravno lice koje koristi statističke podatke.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Svi izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

II. PRINCIPI ZVANIČNE STATISTIKE

Principi zvanične statistike

Član 6

Zvanična statistika Crne Gore zasniva se na sljedećim principima:

- 1) principu profesionalne nezavisnosti, kojim se obezbjeđuje profesionalna nezavisnost proizvođača zvanične statistike od političkih, administrativnih i regulatornih organa i tijela, kao i od subjekata u privatnom sektoru;
- 2) principu legaliteta u prikupljanju podataka, prema kojem proizvođač zvanične statistike mora biti zakonom ovlašćen za prikupljanje informacija i podataka za potrebe zvanične statistike, a državna administracija, privredni subjekti, domaćinstva i javnost, mogu se zakonom obavezati da omoguće pristup ili dostave podatke za potrebe zvanične statistike na zahtjev proizvođača statistike;
- 3) principu adekvatnosti resursa, na osnovu kojeg resursi koji su na raspolaganju proizvođaču zvanične statistike moraju biti dovoljni za ispunjavanje zahtjeva zvanične statistike;
- 4) principu posvećenosti kvalitetu, kojim se obezbjeđuje da proizvođači zvanične statistike u Crnoj Gori rade i saraduju u skladu sa međunarodnim principima kvaliteta statističkog sistema;
- 5) principu povjerljivosti statističkih podataka, kojim se obezbjeđuje zaštita podataka koji se odnose na izvještajnu jedinicu (domaćinstva, preduzeća, administrativni izvori i drugi davaoci podataka) i njihovo korišćenje isključivo u statističke svrhe;
- 6) principu nepristrasnosti i objektivnosti, prema kojem proizvođač zvanične statistike mora da proizvodi i diseminira zvaničnu statistiku na objektivnan, stručan i transparentan način, poštujući naučnu nezavisnost, pri čemu se svi korisnici jednako tretiraju;
- 7) principu dobre metodologije, kojim se dobra metodologija mora nalaziti u osnovi kvalitetne zvanične statistike, za što su potrebna adekvatna sredstva, procedure i stručnost;

- 8) principu odgovarajuće statističke procedure, kojim primijenjene odgovarajuće statističke procedure, od prikupljanja do ocjene podataka, daju osnova za kvalitetnu statistiku;
- 9) principu smanjenja opterećenosti izvještajnih jedinica, koji pretpostavlja srazmjeru između obima posla i troškova neophodnih za prikupljanje statističkih podataka i značaja rezultata, kao i optimalno korišćenje raspoloživih resursa i smanjenje opterećenosti izvještajnih jedinica;
- 10) principu ekonomičnosti troškova, na osnovu kojeg se finansijska sredstva moraju racionalno koristiti;
- 11) principu relevantnosti, prema kojem podaci zvanične statistike treba da ispunjavaju utvrđene uslove informisanja u skladu sa zadacima zvanične statistike;
- 12) principu tačnosti i pouzdanosti, prema kojem aktivnosti i metode koje se odnose na prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka zvanične statistike moraju biti usklađene sa važećim profesionalnim standardima, naučnim metodama i principima profesionalne etike, radi tačnog i pouzdanog prikazivanja stvarnosti;
- 13) principu blagovremenosti i preciznosti, prema kojem zvanična statistika ima obavezu da redovno provjerava adekvatnost podataka zvanične statistike i da blagovremeno prepozna nove potrebe korisnika za određenom vrstom podataka;
- 14) principu koherentnosti i uporedivosti, prema kojem podaci zvanične statistika treba da budu međusobno usklađeni u pogledu sadržaja, terminologije i periodike, kao i sa međunarodno priznatim konceptima, nomenklaturama, klasifikacijama, definicijama i metodama, u cilju postizanja njihove uporedivosti;
- 15) principu dostupnosti i jasnosti podataka, prema kojem zvanična statistika treba da bude predstavljena u jasnom i razumljivom obliku, diseminirana na odgovarajući i pogodan način, raspoloživa i dostupna na nepristrasnoj osnovi zajedno sa meta podacima i uputstvima.

III. ORGANIZACIJA SISTEMA ZVANIČNE STATISTIKE

Proizvođači zvanične statistike

Član 7

Sistemom zvanične statistike Crne Gore obuhvaćeni su sljedeći proizvođači zvanične statistike:

- 1) organ uprave nadležan za poslove statistike (u daljem tekstu: nadležni organ);
- 2) Centralna banka Crne Gore;
- 3) organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo);
- 4) drugi proizvođači zvanične statistike određeni programom zvanične statistike (u daljem tekstu: program).

Proizvođači zvanične statistike odgovorni su za prikupljanje, proizvodnju, obradu i diseminaciju statističkih podataka, obradu administrativnih podataka i podataka prikupljenih metodom stalnog praćenja i posmatranja, u skladu sa ovim zakonom.

Proizvođači zvanične statistike dužni su da, prilikom prikupljanja, proizvodnje, obrade i diseminacije statističkih podataka, primjenjuju principe zvanične statistike, kao i metodologije i standarde za proizvodnju statistike iz svoje nadležnosti, radi proizvodnje transparentnih i međunarodno uporedivih podataka, u skladu sa ovim zakonom.

Nadležni organ

Član 8

Nadležni organ je glavni nosilac i diseminator statističkih podataka, kao i odgovorni stručni nosilac, organizator i koordinator sistema zvanične statistike i predstavlja zvaničnu statistiku Crne Gore u međunarodnom statističkom sistemu.

Nadležni organ je dužan da prikuplja i obrađuje podatke u statističke svrhe i obrađene statističke podatke dostavlja Vladi Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), jedinicama lokalne samouprave, javnosti i međunarodnim korisnicima, kao i da obezbijedi uporedivost tih podataka na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Poslovi nadležnog organa

Član 9

Nadležni organ vrši poslove koji se odnose na:

- 1) proizvodnju i diseminaciju makroekonomske statistike i nacionalnih računa, proizvodnju poslovnih statistika, proizvodnju demografske i socijalne statistike, sprovođenje popisa, istraživanje domaćinstava, istraživanja koja se odnose na ekonomiju, životnu sredinu i poljoprivredu, kao i druga istraživanja utvrđena programom;
- 1a) proizvodnju i diseminaciju statistike državnih finansija u skladu sa međunarodno propisanom metodologijom;
- 2) razvoj statističkog sistema;
- 3) koordinaciju, izradu stručnih osnova i saradnju u realizaciji strategije razvoja zvanične statistike (u daljem tekstu: strategija razvoja), programa i godišnjeg plana zvanične statistike (u daljem tekstu: godišnji plan), izvještaja o izvršenju programa i godišnjeg plana, kao i stručnih osnova za izradu podzakonskih akata;
- 4) praćenje sprovođenja principa iz člana 6 ovog zakona;
- 5) određivanje, ažuriranje i održavanje sistema metodoloških osnova, nomenklatura i klasifikacija i njihove usklađenosti u saradnji sa drugim proizvođačima zvanične statistike, praćenje primjene metodologije i davanje uputstava drugim proizvođačima zvanične statistike o primjeni metodologije;
- 6) obaveze iz međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti utvrđenih programom;
- 7) proizvodnju osnovnih statističkih informacija i podataka o saradnji sa drugim proizvođačima zvanične statistike u skladu sa programom, korišćenje izvora podataka, administrativnih izvora podataka i podataka dobijenih metodom stalnog praćenja i posmatranja prikupljenih od proizvođača zvanične statistike;
- 8) uspostavljanje i vođenje statističkih registara i statističkih baza podataka;
- 9) praćenje i sprovođenje kontrole kvaliteta statističkih podataka i informacija;
- 10) analizu i tumačenje statističkih rezultata;
- 11) organizovanje razmjene rezultata i metodoloških osnova zvanične statistike sa drugim državama i međunarodnim organizacijama, osim ako u pojedinim slučajevima za to nije ovlašćen drugi proizvođač zvanične statistike, odnosno ako posebnim zakonom nije drukčije određeno;
- 12) učestvovanje u aktivnostima koje se odnose na uspostavljanje novih ili ukidanje postojećih administrativnih izvora podataka ili u aktivnostima koje se odnose na izvore, čiji se podaci zasnivaju na stalnom praćenju i posmatranju, a koji su relevantni za zvaničnu statistiku.

Poslovi proizvođača zvanične statistike

Član 10

Centralna banka Crne Gore vodi monetarnu i finansijsku statistiku, istraživanja iz finansijskog sektora; statistiku bilansa plaćanja, plaćanja sa inostranstvom, statistiku privatnog spoljnog duga, kao i statistiku koja je od značaja za ostvarivanje njenih funkcija, uz precizno razgraničenje od statističkih aktivnosti drugih proizvođača zvanične statistike.

Statistiku fiskalnih primitaka i izdataka vodi Ministarstvo u skladu sa zakonom.

Nadležni organ mora biti upoznat od strane svih organa državne uprave i Centralne banke Crne Gore o pripremi novih ili izmjenama postojećih zakona i o drugim relevantnim aktivnostima koje se odnose i neposredno utiču na zvaničnu statistiku.

Centralna banka Crne Gore utvrđuje metodologije i standarde zvanične statistike u okviru funkcije koju vrši, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog organa.

Nadležni organ, Ministarstvo i Centralna banka Crne Gore mogu da zaključe sporazum o uređivanju međusobnih odnosa u vezi sa statističkim aktivnostima koje preduzimaju u skladu sa ovim zakonom.

Nezavisnost direktora nadležnog organa

Član 11

Direktor nadležnog organa je dužan da štiti profesionalni kredibilitet zvanične statistike od neprofesionalnog uticaja bilo koje vrste.

Direktor nadležnog organa za vrijeme vršenja funkcije ne smije biti član političke partije.

Direktor nadležnog organa ima pravo javnog objašnjenja u slučaju pogrešnog tumačenja ili zloupotrebe statističkog podatka.

IV. SAVJET STATISTIČKOG SISTEMA

Savjet statističkog sistema

Član 12

Radi unaprjeđivanja statističke kulture i znanja, kao i staranja o potrebama korisnika zvanične statistike, osniva se Savjet statističkog sistema (u daljem tekstu: Savjet), kao stručno i savjetodavno tijelo.

Zadaci Savjeta

Član 13

Savjet daje stručna mišljenja i predloge o:

- 1) strateškim pitanjima zvanične statistike i statističkog sistema;
- 2) predlogu strategije razvoja, predlogu programa, predlogu godišnjeg plana i predlogu izvještaja o izvršenju godišnjeg plana;
- 3) nacrtima zakona i drugih opštih pravnih akata iz oblasti zvanične statistike;
- 4) pitanjima u vezi nepostupanja subjekata koji vode administrativne izvore podataka u skladu sa ovim zakonom;
- 5) razvoju i unaprjeđenju sistema zvanične statistike i međunarodnoj saradnji;
- 6) povećanju nivoa znanja proizvođača statistike i korisnika podataka;
- 7) funkcionisanju sistema zvanične statistike;
- 8) potrebi za sprovođenjem popisa, uvođenju statističkih istraživanja, reviziji postojećih ili ukidanju obimnih statističkih istraživanja, infrastrukturnim projektima i izvorima finansiranja za njihovo sprovođenje;
- 9) uputstvima za primjenu principa zvanične statistike;
- 10) drugim pitanjima od značaja za funkcionisanje sistema zvanične statistike.

Sastav i imenovanje Savjeta

Član 14

Savjet ima 17 članova.

Članove Savjeta imenuje ministar finansija.

Član Savjeta se imenuje na period od pet godina i može biti ponovo imenovan na isti period.

Direktor nadležnog organa je član Savjeta po funkciji.

Članovi Savjeta se imenuju iz reda predstavnika:

- 1) nadležnog organa - dva člana;
- 2) Centralne banke Crne Gore - jedan član;
- 3) Ministarstva - dva člana;
- 4) organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove - jedan član;
- 5) organa uprave nadležnog za poslove carina - jedan član;
- 6) organa uprave nadležnog za poslove poreza - jedan član;
- 7) Komisije za tržište kapitala Crne Gore - jedan član;
- 8) organa državne uprave nadležnog za poslove rada - jedan član;
- 9) organa državne uprave nadležnog za poslove turizma - jedan član;
- 10) Instituta za javno zdravlje - jedan član;
- 11) poslovnih asocijacija - jedan član;
- 12) nevladinih organizacija - jedan član;
- 13) naučno-istraživačkih institucija - dva člana.

Savjet ima predsjednika i potpredsjednika koji se biraju iz reda članova Savjeta.

Savjet ima sekretara, koji se imenuje iz reda zaposlenih u nadležnom organu.

Poslovnik o radu

Član 15

Način rada Savjeta bliže se uređuje poslovnikom o radu Savjeta.

Javnost rada Savjeta

Član 16

Stručna mišljenja i predlozi Savjeta objavljuju se na internet stranici Savjeta.

Stručni i administrativni poslovi Savjeta

Član 17

Stručne i administrativne poslove za potrebe Savjeta obavlja nadležni organ.

Radi razmatranja pojedinih pitanja iz okvira poslova koje obavlja, Savjet može obrazovati komisije, radne grupe ili druga radna tijela.

Aktom o obrazovanju radnih tijela iz stava 2 ovog člana utvrđuju se poslovi i zadaci, sastav i način njihovog rada.

Savjet može angažovati, u svojstvu konsultanta, domaće ili strano fizičko ili pravno lice.

V. FINANSIRANJE

Finansiranje nadležnog organa

Član 18

Sredstva za finansiranje aktivnosti nadležnog organa obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore, u skladu sa programom i godišnjim planom.

Izvori finansiranja aktivnosti nadležnog organa mogu biti i donacije.

Nadležni organ može ostvarivati prihode obavljanjem dodatnih aktivnosti, po posebnim zahtjevima, pod uslovom da te aktivnosti ne štete vršenju redovne djelatnosti.

Troškove obavljanja aktivnosti iz stava 3 ovog člana plaća podnosilac zahtjeva.

Sredstva iz stava 3 ovog člana posebno se finansijski iskazuju vođenjem odvojenog računovodstva.

Sredstva iz st. 2 i 3 ovog člana prihod su budžeta Crne Gore, a koriste se za izmirenje rashoda koji nastaju prilikom realizacije aktivnosti, za razvoj metodoloških i informacionih rješenja, kao i za obrazovanje i obučavanje zaposlenih u nadležnom organu .

Finansiranja Savjeta

Član 19

Finansijska sredstva za rad Savjeta obezbjeđuju se u okviru sredstava za rad nadležnog organa u budžetu Crne Gore.

VI. STRATEGIJA RAZVOJA, PROGRAM I GODIŠNJI PLAN ZVANIČNE STATISTIKE

Strategija razvoja

Član 20

Strategijom razvoja utvrđuju se razvojni pravci i ciljevi zvanične statistike Crne Gore, za period od najmanje tri godine.

Strategiju razvoja priprema nadležni organ u saradnji sa drugim proizvođačima zvanične statistike.

Strategiju razvoja, po prethodno pribavljenom mišljenju Savjeta, donosi Vlada.

Program

Član 21

Aktivnosti zvanične statistike zasnivaju se na programu koji se, u skladu sa strategijom razvoja, donosi za petogodišnji period.

Drugi proizvođači zvanične statistike dužni su da nadležnom organu dostave predloge za izradu programa iz svoje nadležnosti, najkasnije do 15. septembra u godini koja prethodi početku perioda za koji se program donosi.

Program, po prethodno pribavljenom mišljenju Savjeta, donosi Vlada.

Program se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore".

Sadržaj programa

Član 22

Program sadrži:

- 1) pregled razvojnih ciljeva zvanične statistike;
- 2) pregled očekivanih rezultata zvanične statistike po oblastima, podatke o njihovoj periodičnosti i stepenu usaglašenosti sa međunarodnim standardima;
- 3) pregled najvažnijih razvojnih aktivnosti koje se ne mogu raspodijeliti po oblastima;
- 4) naziv proizvođača zvanične statistike;
- 5) informacije o očekivanim problemima.

Godišnji plan

Član 23

Radi izvršenja programa, za svaku kalendarsku godinu donosi se godišnji plan.

Drugi proizvođači zvanične statistike dužni su da nadležnom organu dostave predloge za izradu godišnjeg plana iz svoje nadležnosti, najkasnije do 10. juna u godini koja prethodi godini za koju se godišnji plan donosi.

Godišnji plan, po prethodno pribavljenom mišljenju Savjeta, donosi Vlada.

Godišnji plan se donosi najkasnije do 1. decembra tekuće za narednu godinu.

Godišnji plan se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore".

Sadržaj godišnjeg plana

Član 24

Godišnji plan sadrži:

- 1) listu statističkih istraživanja koja treba sprovesti;
- 2) listu administrativnih izvora, kao i listu podataka dobijenih metodom stalnog praćenja i posmatranja koji se koriste u zvaničnoj statistici;
- 3) razvojne aktivnosti u skladu sa programom;
- 4) finansijska sredstva potrebna za sprovođenje svakog statističkog istraživanja predviđenog godišnjim planom.

Popisi

Član 25

Sprovođenje aktivnosti popisa uređuje se posebnim zakonom, u zavisnosti od vrste popisa.

Aktivnosti iz stava 1 ovog člana sastavni su dio programa i godišnjeg plana.

Izveštaj o izvršenju programa i godišnjeg plana

Član 26

Drugi proizvođači zvanične statistike dužni su da, u roku od 90 dana od isteka posljednje godine predviđene za realizaciju programa, odnosno u roku od 45 dana od isteka godine predviđene za izvršenje godišnjeg plana, nadležnom organu dostave izvještaj o izvršenju programa i godišnjeg plana.

Nadležni organ dužan je da, na osnovu dostavljenih izvještaja iz stava 1 ovog člana, sačini i dostavi objedinjeni izvještaj Ministarstvu, u roku od 15 dana od dana prijema izvještaja.

Izveštaj iz stava 2 ovog člana dostavlja se Vladi radi razmatranja, odnosno usvajanja, u roku od osam dana od dana prijema izvještaja.

VII. PRIKUPLJANJE PODATAKA

Administrativni izvori i opterećenost izvještajnih jedinica

Član 27

Ukoliko postoje administrativni izvori podataka čiji se podaci mogu koristiti za potrebe korisnika, ne sprovodi se statističko istraživanje.

Prilikom sprovođenja statističkog istraživanja vodi se računa o opterećenosti izvještajnih jedinica.

Obaveza informisanja izvještajne jedinice

Član 28

Prije početka prikupljanja podataka svaka izvještajna jedinica mora da bude informisana o:

- 1) pravnom osnovu za sprovođenje istraživanja;
- 2) cilju istraživanja;
- 3) obaveznosti davanja podataka;
- 4) proizvođaču zvanične statistike;
- 5) obavezi upotrebe podataka isključivo u statističke svrhe;
- 6) obavezi zaštite podataka.

Obaveze izvještajnih jedinica

Član 29

Izvještajne jedinice dužne su da daju tačne i potpune podatke bez naknade, u sadržaju i obliku koji odredi proizvođač zvanične statistike i u rokovima utvrđenim godišnjim planom.

Ispravka podataka

Član 30

Ako podaci izvještajnih jedinica nijesu tačni ili potpuni, izvještajne jedinice su dužne da te podatke isprave ili dopune u skladu sa uputstvima i u rokovima koje odredi proizvođač zvanične statistike.

Zaključivanje ugovora

Član 31

Proizvođači zvanične statistike mogu za vršenje pojedinih poslova u vezi sa aktivnostima zvanične statistike zaključivati ugovore sa fizičkim licima (anketar, procjenitelj, popisivač, kontrolor, instruktor i dr.) ili pravnim licima registrovanim za obavljanje tih poslova, u skladu sa zakonom.

Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da obezbijede povjerljivost podataka i informacija do kojih dođu u vršenju poslova, u skladu sa ovim zakonom.

Proizvođači zvanične statistike dužni su da vrše kontrolu podataka koji su rezultat obavljanja poslova iz stava 1 ovog člana i odgovorni su za kvalitet tih podataka.

Ovlašćenje

Član 32

Anketari, procjenitelji, popisivači, kontrolori, instruktori i druga lica, poslove neposrednog prikupljanja statističkih podataka mogu vršiti samo na osnovu pisanog ovlašćenja koje daje proizvođač zvanične statistike.

Probna istraživanja

Član 33

U slučajevima kada je potrebno izvršiti ocjenu metodologije ili kvaliteta izvora podataka koje treba prikupiti statističkim istraživanjima ili popisom, proizvođači zvanične statistike mogu sprovoditi probna istraživanja i u slučajevima kada takva istraživanja nijesu utvrđena programom i godišnjim planom.

Podaci prikupljeni istraživanjima iz stava 1 ovog člana ne mogu biti korišćeni za proizvodnju rezultata zvanične statistike.

Pristup individualnim podacima

Član 34

Nadležni organ ima pravo pristupa individualnim podacima koji su rezultat istraživanja drugih proizvođača zvanične statistike, ukoliko su ti podaci neophodni za sprovođenje aktivnosti zvanične statistike ili za procjenu kvaliteta rezultata zvanične statistike.

Drugi proizvođači zvanične statistike imaju pravo pristupa individualnim podacima koje prikuplja nadležni organ, bez identifikatora, ukoliko su ti podaci potrebni za vršenje poslova zvanične statistike iz njihovog djelokruga, u skladu sa ovim zakonom.

Pristup administrativnim izvorima podataka

Član 35

Nadležni organ ima pravo da koristi neophodne administrativne izvore podataka, uključujući identifikatore i podatke prikupljene metodom stalnog praćenja i posmatranja, radi razvoja, proizvodnje i diseminacije zvanične statistike.

Organi i organizacije koje upravljaju administrativnim izvorima podataka dužni su da nadležnom organu dostave odgovarajuće podatke i meta podatke u elektronskom obliku u skladu sa zakonima kojima se uređuje elektronska uprava, elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina i informaciona bezbjednost, radi razvoja, proizvodnje i diseminacije zvanične statistike.

Obaveza davanja podataka bez naknade

Član 36

Organi i organizacije koje upravljaju administrativnim izvorima podataka i podacima prikupljenim metodom stalnog praćenja i posmatranja dužne su da te podatke, na zahtjev proizvođača zvanične statistike, daju bez naknade i pod uslovima utvrđenim programom i godišnjim planom.

Dodatni podaci

Član 37

Izveštajne jedinice su dužne da, na zahtjev nadležnog organa, dostave i dodatne podatke, ukoliko su ti podaci potrebni za kontrolu kvaliteta podataka i izvršavanje zadataka nadležnog organa utvrđenih ovim zakonom.

VIII. STATISTIČKI KVALITET

Statistički kvalitet

Član 38

Radi obezbjeđenja kvaliteta rezultata zvanične statistike, proizvodnja i desiminacija podataka zvanične statistike zasniva se na:

- 1) metodološkoj konzistentnosti, kojom se onemogućava unošenje u sistem zvanične statistike podataka, nastalih primjenom internih metodologija, koji nijesu u skladu sa međunarodnim standardima i klasifikacijama;
- 2) pravnoj konzistentnosti, kojom se obezbjeđuje usklađenost aktivnosti zvanične statistike sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona i
- 3) informatičkoj konzistentnosti, kojom se obezbjeđuje uspostavljanje informacionog sistema koji prati koncepciju sistema zvanične statistike.

Proizvođači zvanične statistike odgovorni su za formiranje baza podataka čije vođenje je u njihovoj nadležnosti i dužni su da drugim proizvođačima i korisnicima podataka učine dostupnim te podatke na najoptimalniji način, u skladu sa ovim zakonom.

Proizvođači zvanične statistike dužni su da izvornu bazu podataka ugrade u svoju bazu, s tim što su dužni i da navedu proizvođača izvorne baze podataka, odnosno ne smiju formirati sopstvenu novu bazu od podataka koje su proizveli drugi proizvođači zvanične statistike.

IX. OBRADA I ČUVANJE PODATAKA

Odstranjivanje identifikatora

Član 39

Proizvođači zvanične statistike dužni su da, nakon izvršenog unosa, obrade i šifriranja prikupljenih podataka ili podataka preuzetih iz administrativnih izvora, nakon njihovog korišćenja za ažuriranje statističkih registara, odvoje identifikatore od varijabli sadržaja.

Uništavanje statističkih obrazaca

Član 40

Proizvođači zvanične statistike dužni su da, nakon izvršenog unosa, obrade i šifriranja podataka, unište statističke obrasce sa podacima dobijenim statističkim istraživanjima, u skladu sa propisima kojima se uređuje postupanje sa arhivskom građom i registratorskim materijalom i svojim opštim aktima.

Elektronski podaci

Član 41

Nadležni organ je dužan da elektronske podatke čuva u informacionom sistemu ili na medijima, na način kojim se obezbjeđuje trajnost elektronskog zapisa.

Način čuvanja statističkih podataka

Član 42

Podaci iz člana 41 ovog zakona čuvaju se na način kojim se sprječava njihovo uništavanje, otuđivanje i neovlašćeno korišćenje.

Način, vrijeme, tehničke uslove i organizaciju čuvanja statističkih podataka iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

X. STATISTIČKE KLASIFIKACIJE I NOMENKLATURE

Statističke klasifikacije i nomenklature

Član 43

Nadležni organ i drugi proizvođači zvanične statistike utvrđuju metodološke osnove za sprovođenje svih statističkih istraživanja.

Metodološke osnove iz stava 1 ovog člana obuhvataju određivanje sadržaja i obilježja statističkog istraživanja, definicije, nomenklature, klasifikacije i standarde, koji se koriste u sprovođenju statističkih istraživanja i određivanju izvještajnih jedinica koje obuhvata pojedino statističko istraživanje.

Nadležni organ je odgovoran za primjenu sistema statističke klasifikacije i nomenklature.

Nadležni organ priprema predlog statističke klasifikacije i nomenklature i dostavlja ga Vladi na usvajanje.

XI. STATISTIČKI REGISTRI

Vrste statističkih registara

Član 44

Nadležni organ dužan je da na osnovu podataka prikupljenih iz administrativnih izvora, popisa, statističkih istraživanja ili podataka prikupljenih metodom stalnog praćenja i posmatranja, uspostavi i vodi sljedeće statističke registre:

- 1) statistički poslovni registar;
- 2) statistički registar poljoprivrednih gazdinstava;
- 3) statistički registar prostornih jedinica.

Sadržaj i način vođenja registara iz stava 1 ovog člana, kao i korišćenja podataka iz registara propisuje Ministarstvo.

Održavanje i korišćenje statističkih registara

Član 45

Nadležni organ može, u cilju izvršavanja svojih zadataka, da modifikuje podatke dobijene iz administrativnih izvora, radi njihovog usklađivanja sa definicijama i klasifikacijama koje se koriste za statističke registre koje vodi.

Podaci iz statističkih registara koriste se isključivo u statističke svrhe, odnosno radi pripremanja zbirnih (agregiranih) podataka.

Liste indikatora

Član 46

Podaci iz statističkih registara ne smiju se davati korisnicima u obliku i na način kojim se omogućava prepoznavanje izvještajne jedinice na koju se podaci odnose.

Nadležni organ će za svaki od statističkih registara utvrditi listu indikatora, odnosno karakteristika o vrstama podataka i pravila na osnovu kojih se mogu koristiti podaci iz statističkih registara.

XII. DISEMINACIJA

Diseminacija statističkih podataka

Član 47

Proizvođači zvanične statistike dužni su da statističke podatke diseminiraju u skladu sa uslovima i rokovima utvrđenim programom i ovim zakonom.

Statistički podaci iz stava 1 ovoga člana moraju biti dostupni istovremeno svim korisnicima pod jednakim uslovima.

Ispravka neispravno objavljenih podataka

Član 48

Proizvođači zvanične statistike dužni su da na internet stranici nadležnog organa objave informaciju o ispravkama neispravno objavljenih podataka.

Standardizovani rezultati

Član 49

Standardizovani rezultati dobijeni statističkim istraživanjima koja su finansirana iz budžeta Crne Gore su besplatni.

Kalendar objavljivanja statističkih podataka

Član 50

Proizvođači zvanične statistike dužni su da, najkasnije do 20. decembra tekuće za narednu godinu, izrade i dostave nadležnom organu kalendar objavljivanja statističkih podataka (u daljem tekstu: kalendar), sa podacima o vrsti istraživanja i datumu objavljivanja podataka.

Kalendar se objavljuje na internet stranici nadležnog organa.

Svako odstupanje od rokova iz kalendara mora biti najavljeno i obrazloženo.

Prezentovanje zvanične statistike

Član 51

Podaci i informacije zvanične statistike moraju se prezentovati javnosti na jasan i razumljiv način, odnosno na način kojim se obezbjeđuje uporedivost podataka.

Korisnici statističkih podataka dužni su da prilikom korišćenja tih podataka navedu njihov izvor.

Posebne obrade i istraživanja na zahtjev korisnika

Član 52

Proizvođači zvanične statistike mogu, na zahtjev korisnika podataka, da obezbijede informacije i podatke dobijene posebnom obradom, koji nijesu predviđeni programom i godišnjim planom.

Troškove posebnih obrada podataka iz stava 1 ovog člana plaća korisnik podataka.

Na podatke i informacije iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na povjerljivost podataka.

Povjerljivost podataka i diseminacija

Član 53

Odredbe ovog zakona koje se odnose na povjerljivost podataka primjenjuju se na sve vidove diseminacije podataka.

XIII. POVJERLJIVOST I ZAŠTITA PODATAKA ZA POTREBE ZVANIČNE STATISTIKE

Povjerljivi podaci

Član 54

Podaci prikupljeni, obrađeni i sačuvani za potrebe zvanične statistike smatraju se povjerljivim, ako je na osnovu tih podataka moguće neposredno ili posredno identifikovati izvještajne jedinice, čime se otkrivaju pojedinačni podaci.

Izveštajna jedinica se neposredno identifikuje imenom, nazivom ili adresom, odnosno preko dodijeljenog identifikacionog broja.

Posredna identifikacija je utvrđivanje identiteta izvještajne jedinice dedukcijom, uzimajući u obzir sve mjere da bi se identifikovala izvještajna jedinica.

Podaci za čije korišćenje su izvještajne jedinice dale izričit pristanak ne smatraju se povjerljivim.

Povjerljivost

Član 55

Odredbe ovog zakona koje se odnose na povjerljivost podataka primjenjuju se na podatke koje dostavljaju izvještajne jedinice, kao i na podatke prikupljene iz drugih izvora, od trenutka njihovog dostavljanja za potrebe zvanične statistike proizvođačima zvanične statistike.

Individualni podaci

Član 56

Individualni podaci o fizičkim ili pravnim licima i domaćinstvima su povjerljivi i predstavljaju službenu tajnu.

Korišćenje individualnih podataka

Član 57

Individualni podaci mogu se koristiti samo u statističke svrhe i iskazati kao agregirani podaci, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Proizvođači zvanične statistike ne smiju koristiti podatke i informacije prikupljene u okviru aktivnosti zvanične statistike u svrhe utvrđivanja prava i obaveza za izvještajnu jedinicu na koju se ti podaci i informacije odnose.

Davanje individualnih podatka bez identifikatora

Član 58

Proizvođači zvanične statistike mogu, na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država, davati individualne statističke podatke, bez identifikatora.

Naučno-istraživačke ustanove, u smislu stava 1 ovog člana, su Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, naučno-istraživačke ustanove visokog obrazovanja i druga pravna i fizička lica koja vrše naučno istraživačku djelatnost u skladu sa posebnim zakonom.

U zahtjevu iz stava 1 ovog člana mora se jasno naznačiti svrha korišćenja statističkih podataka.

Upotreba statističkih podataka iz stava 1 ovog člana uređuje se ugovorom kojim se korisnik, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, obavezuje da će statističke podatke koristiti isključivo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da podatke neće davati na uvid i korišćenje neovlašćenim licima, kao i da će te podatke nakon njihove obrade uništiti.

Proizvođači zvanične statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 4 ovog člana, kao i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ograničenje pristupa povjerljivim podacima

Član 59

Pristup povjerljivim podacima zvanične statistike ograničen je na lica koja obavljaju poslove i zadatke kod proizvođača zvanične statistike i do stepena u kojem su ti podaci neophodni za proizvodnju zvanične statistike.

Lica iz stava 1 ovog člana:

- 1) dužna su da postupaju u skladu s odredbama ovoga zakona koje se odnose na povjerljivost i zaštitu statističkih podataka;
- 2) ne smiju individualne statističke podatke, za koje saznaju u obavljanju poslova zvanične statistike, koristiti za sopstvene potrebe ili obavljanje posla za drugog;
- 3) moraju potpisati posebnu izjavu o poštovanju principa povjerljivosti.

Obaveza poštovanja principa povjerljivosti traje i nakon prestanka obavljanja poslova i zadataka iz stava 1 ovog člana.

Zaštita povjerljivih podataka

Član 60

Proizvođači zvanične statistike dužni su da preduzmu sve mjere administrativne, tehničke ili organizacione prirode za zaštitu povjerljivih podataka od neovlašćenog pristupa tim podacima, njihovog otkrivanja ili upotrebe.

Proizvođači zvanične statistike svojim aktima bliže određuju mjere i postupke za obezbjeđenje i zaštitu povjerljivih podataka, u skladu sa ovim zakonom i posebnim zakonom kojim se uređuje zaštita podataka.

Diseminacija podataka o malim agregatima

Član 61

Proizvođači zvanične statistike mogu objavljivati podatke o pojedinim agregatima po pribavljenoj pisanoj saglasnosti subjekata na koje se odnose ti podaci.

XIV. MEĐUNARODNA STATISTIČKA SARADNJA

Koordinaciona uloga nadležnog organa u međunarodnoj saradnji

Član 62

U sistemu zvanične statistike Crne Gore, nadležni organ je glavni koordinator međunarodne statističke saradnje.

U izvršavanju međunarodnih obaveza, nadležni organ i drugi proizvođači zvanične statistike dužni su da obezbijede uporedivost statističkih podataka sa drugim državama i sprovede saradnju sa međunarodnim organizacijama i proizvođačima zvanične statistike iz drugih država, zaključenjem ugovora i sporazuma o međunarodnoj saradnji, uz obavezu poštovanja i primjene međunarodnih standarda.

XV. NADZOR

Inspeksijski nadzor

Član 63

Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i drugih propisa koji su donijeti na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor.

Nadležni organ pokreće prekršajni postupak.

XVI. KAZNENE ODREDBE

Član 64

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako prilikom prikupljanja, proizvodnje, obrade i diseminacije statističkih podataka ne primjenjuje principe zvanične statistike, kao i metodologije i standarde za proizvodnju statistike iz svoje nadležnosti, zbog proizvodnje transparentnih i međunarodno uporedivih podataka, u skladu sa ovom zakonom (član 7 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i odgovorno lice u državnom organu, organu uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave, novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Član 65

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako ne upozna nadležni organ o pripremi novih ili izmjenama postojećih zakona i ostale relevantne aktivnosti koje se odnose i neposredno utiču na zvaničnu statistiku (član 10 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i odgovorno lice u državnom organu, organu uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Član 66

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne daje tačne i potpune podatke, bez naknade, u sadržaju i obliku koji propisuje proizvođač zvanične statistike i u rokovima utvrđenim godišnjim planom (član 29);
- 2) podaci izvještajnih jedinica nijesu tačni ili potpuni, a izvještajne jedinice ih ne isprave ili dopune u skladu sa uputstvima i u rokovima koje određuje proizvođač zvanične statistike (član 30).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i odgovorno lice u državnom organu, organu uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura do 6.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Član 67

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako ne dozvoli pravo pristupa individualnim podacima dobijenim statističkim istraživanjima koja sprovode, ukoliko su ti podaci neophodni nadležnom organu za sprovođenje aktivnosti zvanične statistike ili za procjenu kvaliteta rezultata (član 34 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i odgovorno lice u državnom organu, organu uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Član 68

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako u skladu sa zahtjevom proizvođača zvanične statistike ne daje na korišćenje podatke, bez naknade i pod uslovima predviđenim programom i godišnjim planom (član 36).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i odgovorno lice u državnom organu, organu uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Član 69

Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne odvoji identifikatore od varijabli sadržaja, nakon unosa, obrade i šifriranja prikupljenih podataka ili podataka preuzetih iz administrativnih izvora i nakon njihovog korišćenja za ažuriranje statističkih registara (član 39);
- 2) ne uništi statističke obrasce sa podacima dobijenim statističkim istraživanjima po završetku unosa, obrade i šifriranja podataka (član 40);
- 3) daje korisnicima podatke iz statističkih registara, kojima upravlja nadležni organ, u obliku i na način kojim se omogućava prepoznavanje izvještajne jedinice na koju se podaci odnose (član 46);
- 4) omogući neposrednu ili posrednu identifikaciju izvještajne jedinice podacima koji su prikupljeni, obrađeni i sačuvani za potrebe zvanične statistike (član 54 stav1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i odgovorno lice u državnom organu, organu uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

XVII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usklađivanje metodoloških osnova

Član 70

Proizvođači zvanične statistike uskladiće metodološke osnove sa ovim zakonom u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložena primjena

Član 70a

Odredba člana 9 stav 1 tačka 1a ovog zakona primjenjivaće se od 1. juna 2025. godine.

Rok za donošenje akta o osnivanju Savjeta

Član 71

Ministar finansija će imenovati članove Savjeta, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Imenovanjem članova Savjeta iz stava 1 ovog člana prestaje mandat članova Savjeta statističkog sistema, osnovanog na osnovu Zakona o statistici i statističkom sistemu Crne Gore ("Službeni list RCG", broj 69/05).

Rok za imenovanje člana Savjeta

Član 71a

Ministar finansija će imenovati člana Savjeta iz člana 14 stav 5 tačka 9 ovog zakona, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Imenovanjem člana Savjeta iz stava 1 ovog člana prestaje mandat članu Savjeta, predstavniku Ministarstva zdravlja.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 72

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o statistici i statističkom sistemu Crne Gore ("Službeni list RCG", broj 69/05).

Prestanak važenja zakona

Član 73

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o statistici i statističkom sistemu Crne Gore ("Službeni list RCG ", broj 69/05).

Stupanje na snagu

Član 74

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore ".